

İLAÇ ENDÜSTRİSİ İLE ECZANE TEKNİSYENLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ ve ETKİLERİ

*Herkes Dünyayı Değiştirmeyi Düşünüyor,
Fakat Hiç Kimse Önce Kendisini Değiştirmeyi Düşünmüyor...*

Leo Tolstoy

Son zamanlarda ilaç endüstrisinde yürütülen pazar uygulamalarına ne kadar ilgi duyulduğunun farkında mısınız? Belki de, akşam haberlerinde son günlerde yapılan bir kamu açıklamasını izlediniz, veya, Wall Street Gazetesinde bu konuyla ilgili bir makale okudunuz. Profesyonel basında bu konuda yayımlanan haberler günden güne artıyor. Belki de bir elektronik bültende ilaç numuneleriyle ilgili düşündürücü fakat bir o kadar duygusal bir tartışma gördünüz, veya verilen lüks davetleri ya da leke sürülen ve hâlâ devam eden eğitim programlarını duydunuz. Hiç şüphesiz, hastalarınızın veya komşularınız reçeteli ilaçların pahalılığı ile ilgili şikayetlerini de duymuşsunuzdur. Bu problemin yeni bir problem olmadığı çok açık. Bu konu şimdilerde dikkatlice araştırılıyor. İlaç endüstrisi, ürünlerinin satışını artırmak amacıyla klinikte çalışanları ve hastaları etkilemek için bütün makul sınırlarını çiğniyor mu? Veya, sağlık çalışanlarına geçerli sebepleri olan kararlar vermek için kamu tarafından sorumluluk mu veriliyor veya bu duruma neden mi olunuyor?

İlaç endüstrisinin, ilaçları reçetelendirme aşamasında önemli bir etkisinin olduğuna dair birçok kanıt mevcuttur. 2000 yılında endüstri tarafından yönetim, pazarlama ve promosyonlar için harcanan 45 milyar Amerikan Doları araştırma ve geliştirme için harcanan tutarı geçmiştir. Bu büyümenin bir kısmının yaşlanan nüfustan ve sadece on yıl önce kronik has-

talıklarla yaşayan ve prematüre ölümlere sebep olan hasta sayısının artmasından dolayı olduğu bir gerçektir (AIDS, kanser, iskemik kalp hastalığı gibi). Ve bu büyümenin bir kısmı da hiç şüphesiz doğrudan tüketiciye yönelik reklamlar yüzünden başka bir yolla tedavi görmemiş olan hastalardan dolayıdır.

-Etki nedir? İlaç endüstrisindeki etki güçlüdür ve ikna edicidir. Bir çoğumuz, kariyerimizin bir noktasında bu etkiye konu olmuşuzdur. İlaç endüstrisi ile etkileşim genellikle okul yıllarında başlar ve kariyerimiz süresince devam eder. Yine birçoğumuz bu gibi etkileşimlerin davranışlarımızı etkilediğini inkar ederiz. Fakat kalemlerden kahve fincanlarına, lüks davetlerden hafta

sonu egzotik yerlere yapılan gezilere kadar görülen endüstrinin etkisi bizi rasyonel bir şekilde karar vermekten ve optimal farmakolojik tedaviden uzaklaştırabilir.

- Endüstri, ekonomi ve ahlak sistemi... Basın mensuplarının, kamuoyunun ve sağlık çalışanlarının bir çoğu ilaç endüstrisinin ahlaki sisteme uygun olmayan bir etkileme şekli kullanma eğilimini görüyor. Bununla birlikte, ilaç endüstrisini kötülemekten önce, endüstrinin serbest pazar ekonomimizdeki rolünü inceleyelim. Birçok ilaç şirketi ve kurumu yasal olarak yatırımlarının çok daha fazlasının geri dönmesini umut eden hissedarlar tarafından kurulmuştur. Bu amaca ulaşmak hiç kolay değildir, ve önemli bir risk payı vardır. Bazı şirketler başarısızlığa uğruyor; şirketlerin kârlılık amaçlarına ulaşmaları için şirket ürünlerinin çoğunluk tarafından uzun bir dönem için olası en yüksek fiyat üzerinden kullanılmasını garanti etmesi gerekir.

İlaç endüstrisinin, ilaçları reçetelendirme aşamasında önemli bir etkisinin olduğuna dair birçok kanıt mevcuttur. 2000 yılında endüstri tarafından yönetim, pazarlama ve promosyonlar için harcanan 45 milyar Amerikan Doları araştırma ve geliştirme için harcanan tutarı geçmiştir. Bu büyümenin bir kısmının yaşlanan nüfustan ve sadece on yıl önce kronik hastalıklarla yaşayan ve pre-matüre ölümlere sebep olan hasta sayısının artmasından dolayı olduğu bir gerçektir (AIDS, kanser, iskemik kalp hastalığı gibi). Ve bu büyümenin bir kısmı da hiç şüphesiz doğrudan tüketiciye yönelik reklamlar yüzünden başka bir yolla tedavi görmemiş olan hastalardan dolayıdır.

Birçokları için kaliteli sağlık hizmeti en temel insan hakkıdır. Hakikaten bir çok gelişmiş ülkede, sözü edilen sağlık hizmetleri topluluğun her üyesine verilmektedir veya devlet kurumları tarafından sağlanmaktadır.

Sağlık hizmeti sunanların bir seçimi vardır. Eczacılar ve diğer sağlık çalışanları ilaç endüstrisi ile uygun etkileşimi sağlamak için en büyük sorumluluğu almayı kabul etmelidirler. Amerikan Hekimlik Fakültesi ve Endüstrisi son zamanlarda, endüstri ve kliniklerde çalışanlar arasındaki etkileşimi yönetmeye yönelik el kitapları yayımlamışlardır. Bu dokümanlar doğru yönde atılacak adımların önemli bir rehberidir. Hiçbir uygulama olmadan, bu el kitapları etkili olacak gibi gözüküyor. Bu probleme radikal bir şekilde yaklaşmak istersek, denetleme ve uygulama için, eczacılığın, hekimliğin ve hastabakıcılığın yollarından geçen bir sistem geliştirilmesi gerekecektir. Böyle bir sistem altında, eczacı ve çalışanlarından el kitaplarında istenilenlere uyması istenecek, ve aksi görüldüğü takdirde para cezasına çarptırılacaklar veya ruhsatları belli bir süre için iptal edilecek veya tamamen hükümsüz kılınacaktır. Kliniklerde çalışanlar, hastalar ve ilaç şirketlerinde çalışanlar uygunsuz davranışlarla ilgili olan şikayetlere boyun eğmek durumunda kalabilirler. Sürekli olarak kendimize şu soruyu sormalıyız. "Benim hastalarım veya üstlerim benim bu işin içinde olduğumu bilseler veya bu hediye kabul ettiğimi duysalar benim hakkımda ne düşünürlerdi?". İlaç endüstrisi, savaşta, hastalığa ve acılara karşı kullanılan çok önemli ve yeri doldurulamaz bir müttefiktir. Elimizdeki mevcut veriler, endüstrinin, reçete alışkanlıklarını ve ilaç kullanımını etkileyebileceğini gösteriyor. Bu ilaç kullanım numuneleri her zaman için ulusal el kitaplarıyla ve eczacılığa dayalı kanıtlarla tutarlı olmayabilir. Sağlık hizmetleri sunanlar ile birlikte ilaç endüstrisinin amaçları bazen ihtimaller dahilinde olsa da, uygun olarak yönetilen ilişkiler hastaların hayatlarını ve toplumun sağlığını iyiye götürebilir. Sonuçta, onaylamak için sağlık alanında çalışanların bireysel düşüncelerine, kararlarına itimat etmek zorundayız.